

**НАСТАВНА ПРОГРАМА ЗА
СЕМЕЈНО И НАСЛЕДНО ПРАВО**

I. Податоци за раководителот на предметната програма и предметните наставници

Име и презиме: Дејан Мицковиќ Ангел Ристов Елена Игновска	Научен степен и академско звање: Професор д-р Доцент д-р Доцент д-р
--	---

II. Податоци за соработниците и другите предавачи на предметната програма

Име и презиме на соработникот:	Научен степен и академско звање на соработникот:
Други предавачи (експерти од практиката):	

III. Основни податоци за предметната програма

Назив на предметната програма: Семејно и наследно право	
Код на предметната програма: 50819	Број на кредити: 8
Вкупно часови настава: 75	Број на страници задолжителна литература: 450
Студиска година кога се изучува предметната програма: втора	Семестар во кој се изучува предметната програма: IV
Начин на континуирано оценување Активност во наставата (максимум поени - 20)	Начин на завршно оценување Писмено на делови/цел испит или усно во зависност од бројот на пријавени студенти (максимум поени - 80)

IV. Опис на предметната програма и клучни зборови (термини)

Опис на предметната програма Предметот семејно право и наследно право претставува сублигат на два составни делови од граѓанското право. Семејното право како научна дисциплина ги изучува односите кои настануваат во бракот и семејството како и односите поврзани со старателството. Поконкретно,

семејното право ги изучува:

- основните поими за семејството и семејното право, изворите на семејното право, видовите на семејства и сродството;
- *брачното право* кое ги регулира односите меѓу брачните партнери кои настануваат со склучувањето на бракот, содржината на меѓусебните односи и престанокот на бракот. Освен бракот, тоа ја изучува и вонбрачната заедница и односите кои прозлегуваат од неа;
- *родителското право*, со кое се уредени односите меѓу родителите и децата, засновувањето на родителскиот однос, родителските одговорности, вршењето на родителските одговорности и нивниот надзор, престанокот и продолжувањето на родителското право;
- *посвојувањето*;
- *старателството* како институт чија цел е обезбедување заштита на малолетни лица без родителска грижа како и на полнолетни лица кои не се способни да се грижат за себе;
- *издржувањето* на децата родителите и на другите роднини, како и на брачниот партнер;
- имотните односи на брачните и вонбрачните партнери, имотните односи на родителите и децата.

Наследното право како научна дисциплина ги изучува односите кои што настануваат по повод смртта на едно лице, односно преносот на имотни права и обврски од оставителот на неговите наследници. Во својата содржина тоа ги изучува:

- поимот и премот на наследното право, правната природа на наследувањето, изворите и начелата на наследното право, современите тенденции во наследното право;
- основните услови за настанување на наследно-правниот однос: настапувањето на смрт на оставителот, оставината, наследниците и правниот основ за наследување;
- законското наследување;
- нужното наследување;
- тестаменталното наследување;
- наследноправните договори;
- судската пракса на Европскиот суд за човекови права во сферата на наследувањето;
- хармонизација на наследното право.

Клучни зборови (термини) за предметната програма

Брак, семејство, сродство, родители, деца, наследување, законски наследни редови, тестамент, наследноправни договори

V. Цели и резултати што треба да се постигнат

Цели и резултати што треба да се постигнат

Со изучување на предметот Семејно право и Наследно право се очекува студентите да се стекнат со знаење за правното уредување на односите кои настануваат во бракот и семејството, како и да се здобијат со знаења за основните наследноправни институти со кои се уредува наследувањето во Република Македонија.

VI. Методологија на предавање

Методологија на предавање
<ul style="list-style-type: none">- Предавање од предметниот професор, три часа неделно,- разјаснувања, вежби, практични примери со асистентот, два часа неделно,- консултации со професорот, три часа неделно,- консултации со асистентот, четири часа неделно

VII. Детална структура на предметната програма

Недела бр. 1	број на часови: 5
назив на тематската целина: Основни поими за семејното право и семејството	задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015. Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008. дополнителна литература: Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.
Детална структура на тематската целина: <ul style="list-style-type: none">- Општо за семејното право (Поим, предмет, делови на семејното право, место на семејното право во правниот систем на РМ, основни начела на семејното право, метод на семејното право, историски развој на семејството, историски развој на семејното право, современи тенденции во правното регулирање на семејството, хармонизација на семејното право во европските земји, промените во семејството во современото општество и семејните вредности во современото општество, реформите во македонското семејно законодавство)- Извори на семејното право (Извори на семејното право, Уставот како извор, законот како извор, меѓународните договори како извори, судската практика, практиката на Европскиот суд за човекови права како извори на семејното право, обичајот и правната наука како извори на семејното право);- Практиката на Европскиот суд за човекови права- Семејство (Поим, типологија, функции и планирање на семејството);- Сродство (Поим и видови на сродство).	
Недела бр. 2	број на часови: 5
назив на тематската целина: Брачно право	задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015. Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008 дополнителна литература:

	Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.
Детална структура на тематската целина:	
<ul style="list-style-type: none"> - Основни поими на брачното право (поим, предмет, начела на брачното право и поим и правна природа на бракот); - Свршувачка (Поим, правна природа, дејство на свршувачката, престанок и последици од престанокот на свршувачката); - Склучување на бракот (Видови на услови за склучување на бракот, суштествени услови за склучување на бракот и услови за полноважност на бракот); - Форма за склучување на бракот (Општо за формата, посебна форма, надлежност и постапка за склучување на брак); - Дејства на бракот (поим, видови на правни дејства на бракот, дејства на бракот врз личните односи на брачните партнери); - Престанок на бракот (Начини на престанок, престанок на неполноважен брак и престанок на полноважен брак); - Последици од престанок на бракот (Последици од престанок на бракот со смрт, последици од престанок на бракот со прогласување на исчезнато лице за умрено, последици од поништувањето и од разводот на брак); - Вонбрачна заедница (Поим, правно уредување, настанување и правно дејство на вонбрачната заедница). 	
Недела бр. 3	број на часови: 5
назив на тематската целина: Родителско право	задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015. Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008. дополнителна литература: Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.
Детална структура на тематската целина:	
<ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на родителското право; - Основни начела на родителското право; - Засновување на односи помеѓу родители и деца; - Права на детето предвидени во Конвенцијата на ОН за правата на детето; - Содржина на родителското право; - Права и должности на родителите и децата и на блиските роднини; - Вршење на родителското право; - Надзор над вршењето на родителското право. 	
Недела бр. 4	број на часови: 5
назив на тематската целина: Посвојување	задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015.

	<p>Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008</p> <p>дополнителна литература: Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.</p>
<p>Детална структура на тематската целина: Посвојување.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и видови на посвојување; - Услови за посвојување; - Суштествени услови за засновување на посвојувањето; - Услови за полноважност на посвојувањето; - Постапка за посвојување; - Права и должности на посвоителот и посвоеникот; - Престанок на посвојување. 	
<p>Недела бр. 5</p>	<p>број на часови: 5</p>
<p>назив на тематската целина: Старателско право</p>	<p>задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015.</p> <p>Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008</p> <p>дополнителна литература: Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.</p>
<p>Детална структура на тематската целина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на старателското право; - Начела на старателското право; - Орган за старателство; - Овластувања на органот за старателство; - Старател; - Права и должности на старателот; - Одговорност на старателот; - Престанок на должноста старател; - Видови старателство; - Старателство над малолетни деца; - Старателство за посебни случаи. 	
<p>Недела бр. 6</p>	<p>број на часови: 5</p>
<p>назив на тематската целина: Издржување Имотни односи</p>	<p>задолжителна литература: Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015.</p> <p>Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа</p>

	<p>Блесок, Скопје, 2008.</p> <p>дополнителна литература: Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, 2008.</p>
<p>Детална структура на тематската целина:</p> <p>Издржување</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и карактеристики на издржувањето во семејното право; - Издржување на децата, родителите и другите роднини; - Издржување на брачен партнер; - Определување на издршката. <p>Имотни односи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Општо за имотните односи во семејното право; - Имотни односи на брачните партнери; - Договорен имотен режим; - Имотните односи на вонбрачните другари; - Имотни односи помеѓу родители и деца. 	
Недела бр. 7	број на часови: 5
<p>назив на тематската целина: Поим и предмет на наследното право</p>	<p>задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016</p>
<p>Детална структура на тематската целина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на наследното право - Правна природа на наследувањето - Историски развој на наследното право - Извори на наследното право - Начела на наследното право -Современи тенденции во наследното право -Реформите во наследното право во Граѓанскиот законик на Република Македонија 	
Недела бр. 8	број на часови: 5
<p>назив на тематската целина: Основни услови за настанување на наследно-правниот однос</p>	<p>задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016</p>
<p>Детална структура на тематската целина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Настапување на смрт на оставителот - Оставина - Наследници - Правен основи за наследување 	
Недела бр. 9	број на часови: 5
<p>назив на тематската целина: Законско наследување</p>	<p>задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016</p>
<p>Детална структура на тематската целина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и значење на законското наследување - Факти од решавачко значење за определување на кругот на законски наследници - Начини на групирање на законските наследници во наследни редови 	

<ul style="list-style-type: none"> - Право на претставување, право на прираснување и наследничка трансмисија - Законски наследни редови 	
Недела бр. 10	број на часови: 5
назив на тематската целина: Нжно наследување	задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016
Детална структура на тематската целина: <ul style="list-style-type: none"> - Поим и значење на правото на нуѓно законско наследување - Теории за оправдување на нужното наследување - Нужен дел - Нужни наследници и големина на нужниот наследен дел - Правна природа на правото на нужен дел - Повреда и обезбедување на нужниот дел - Исклучување и лишување од правото на нужен дел 	
Недела бр. 11	број на часови: 5
назив на тематската целина: Тестаментално наследување	задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016
Детална структура на тематската целина: <ul style="list-style-type: none"> - Поим и значење на тестаментално наследување - Поимот тестамент - Карактеристики на тестаментот - Услови за полноважност на тестаментот - Видови тестаменти - Содржина на тестаментот - Определување на извршител на тестамент - Чување, отповикување и толкување на тестаментот - Ништовност на тестаментот 	
Недела бр. 12	број на часови: 5
назив на тематската целина: Наследно-правни договори	задолжителна литература: Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016
Детална структура на тематската целина: <ul style="list-style-type: none"> - Општо за наследноправните договори - Договор за отстапување на имот за време на живот - Договор за доживотна издршка - Судска пракса на Европскиот суд за човекови права - Хармонизација на наследното право 	

VIII. Активности на надворешни институции

Активности на надворешни институции

IX. Литература

Задолжителна литература

- 1. Семејно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2015.**
- 2. Семејството во Европа XVI-XXI век, Дејан Мицковиќ, Културна установа Блесок, Скопје, 2008**
- 3. Наследно право, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Скопје, 2016**

Дополнителна литература

1. Детето, семејството и државата, Стивен Македо и Ирис Мерион Јанг, Табернакул, Скопје, 2008.
2. Законот за Семејството – Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Стоби Трејд, Скопје, 2015
3. Законот за Наследувањето – Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Стоби Трејд, Скопје, 2016.